

ΚΕΙΜΕΝΟ

Απάνω από τις τοπικές διαφορές των λαών της Ευρώπης υπάρχει μια κοινή πνευματική και ηθική ζωή, μια κοινή ευρωπαϊκή παιδεία. Αν μπορούσαμε να καθορίσουμε ακριβώς το περιεχόμενο αυτής της λέξης θα λέγαμε πως υπάρχουν κοινά ιδανικά. [...] Το ευρωπαϊκό ιδανικό είναι ένα ανώτερο επίπεδο όπου καταλήγουν και εναρμονίζονται οι πνευματικές προσπάθειες των λαών της Ευρώπης που πηγάζουν πάντα, άμεσα ή έμμεσα, συνειδητά ή ασυνειδητά, από μια διάθεση κοινή. Βλέπουμε τους λαούς της Ευρώπης με μια θαυμάσια ένταση των δυνάμεών τους, που βάσταξε αιώνες και ποτέ δεν πέφτει, να γυρεύουν μέσα τους αλήθειες όχι εθνικές μα παγκόσμιες, όχι πρόσκαιρες μα αιώνιες. Ο καθένας τους φιλοδοξεί, κι αυτή είναι η μεγαλύτερη φιλοδοξία του, να ξεπεράσει την ιδιαίτερη φυσιογνωμία του, την ιδιαίτερη αισθαντικότητα¹ του, την ιδιαίτερη ζωή του, και να ανακαλύψει μέσα του τον Άνθρωπο. Οι προσπάθειές τους έχουν σχεδόν πάντα την έκφραση αυτής της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας που τείνουν να υπερβούν, μα το σύνολο αναγνωρίζει σ' όλες τον εαυτό του, αφού πηγάζουν από την ίδια διάθεση. Άλλοτε ο άνεμος φυσά από τη μια μεριά, άλλοτε από την άλλη. Πότε προηγείται η Ιταλία, πότε η Γαλλία, πότε η Γερμανία, η Αγγλία, οι Σλάβοι.

Ο λαός που ανοίγει ένα δρόμο δουλεύει για το σύνολο και το σύνολο αφομοιώνει γρήγορα, κάποτε την ίδια στιγμή, τα νέα αποκτήματα. Ο κάθε λαός θα ήταν ανίκανος να καλλιεργήσει μοναχός του τα εδάφη που καταχτά. Τα καλλιεργεί το σύνολο και μονάχα το σύνολο μπορεί να εξαντλήσει τον πλούτο τους. Κάποτε οι ευρωπαϊκοί λαοί προχωρούν μαζί, στην ίδια σειρά, με τις ίδιες κατευθύνσεις. Από μια τέτοια συναρμογή² των προσπαθειών τους βγήκε η Αναγέννηση, η πιο μεγάλη ώρα της ανθρωπότητας μετά την ώρα της Αθήνας³.

Ίσως συντελείται πάλι μια τέτοια συναρμογή των πνευματικών προσπαθειών των λαών της Ευρώπης. Υπάρχουν αγγέλματα μέσ' στον αέρα αυτής της στιγμής. Την ίδια αλλαγή των βαθύτερων ρυθμών της ζωής προκάλεσε ο πόλεμος σ' όλη την ήπειρο, τους ίδιους κλονισμούς στις ψυχές των λαών. Οι σάλιοι⁴ του μεταπολέμου διατηρούν αυτήν την κοινότητα των ψυχικών διαθέσεων και η σύγχρονη ζωή ανακατώνει⁵ τους λαούς, τους βοηθεί να καταλάβουν καλύτερα ο ένας τον άλλον, να διακρίνουν τα κοινά σημεία τους, να αποκτήσουν συνείδηση των δεσμών τους. Όμοια προβλήματα τυραννούν τα πνεύματα στο Παρίσι, στη Λόντρα⁶, στο Βερολίνο. Η Ευρώπη σήμερα [...] έχει κοινές ανησυχίες. Η γενεά που ανατράφηκε μέσ' στο καμίνι του πολέμου κι αρχίζει σήμερα τη ζωή της, αισθάνεται τον κόσμο με τον ίδιο τρόπο σ' όλες τις χώρες της Ευρώπης, στρέφει τις έρευνές της προς τις ίδιες κατευθύνσεις, επικαλείται τους ίδιους ποιητές: Ντοστογιέβσκυ, Νίτσε, Προυστ, Gide, Shaw...

1. **αισθαντικότητα** : ευαισθησία
2. **συναρμογή** : σύνδεση
3. **... την ώρα της Αθήνας** : εννοεί την Αθήνα του 5^{ου} αιώνα π.Χ.
4. **σάλος**: αναταραχή
5. **ανακατώνει**: αναμειγνύει
6. **Λόντρα**: Λονδίνο

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

A. Να γράψετε στο τετράδιό σας την περίληψη του κειμένου που σας δόθηκε (80 - 100 λέξεις).

Μονάδες 25

B.1. Να αναπτύξετε το νόημα του παρακάτω αποσπάσματος του κειμένου σε μια παράγραφο 60 - 70 λέξεων: « ... η σύγχρονη ζωή ανακατώνει τους λαούς, τους βοηθεί να καταλάβουν καλύτερα ο ένας τον άλλον, να διακρίνουν τα κοινά σημεία τους, να αποχτήσουν συνείδηση των δεσμών τους».

Μονάδες 10

B.2. Να εντοπίσετε στο κείμενο και να καταγράψετε δύο τεκμήρια τα οποία λειτουργούν ως μέσα πειθούς.

Μονάδες 5

B.3. Να δώσετε ένα αντώνυμο για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: **ανώτερο, καταλήγουν, αλήθειες, ίδια, πλούτο.**

Μονάδες 5

B.4. Να γράψετε μία πρόταση ή περίοδο με καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις: **παγκόσμιες, φιλοδοξία, φυσιογνωμία, καλλιεργεί, ανθρωπότητας.**

Μονάδες 5

Γ. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διοργανώνει μια συνάντηση νέων από τις χώρες - μέλη της. Ως εκπρόσωπος της Ελλάδας έχετε αναλάβει να συντάξετε ένα κείμενο 500 – 600 λέξεων που θα εκφωνηθεί στη συνάντηση αυτή. Στην ομιλία σας να αναφερθείτε στα οράματα και στις αξίες που οφείλει να μεταδίδει η ευρωπαϊκή εκπαίδευση στους νέους, ώστε παράλληλα με τη διατήρηση της εθνικής τους συνείδησης, να εργάζονται για τον πολιτισμό και την πρόοδο όλων των λαών.

Μονάδες 50

Πανελλαδικές εξετάσεις Ομογενών 2008